

ingen Magt havde, han var kun den velvillige Raadgiver. Hvis nu Forholdet var blevet det — hvad det dog kun delvis er blevet, heldigvis —, at Sukkerfabrikkerne ikke havde kunnet komme i Gang i indeværende Aar, saa lader det sig med Tal meget godt opgøre, hvilket Samfundstab dette havde været for Danmark. Ja, den højtærede Landbrugsminister kan ryste nok saa meget paa Hovedet, det bortforklarer nu en Gang ikke Kendsgerningerne.

Sædvanemæssigt dyrkes der ca. 60 000 Tdr. Land med Sukkerroer i Danmark. Lad os nu tænke os, at man lader være med at dyrke Sukkerroer og bruger Jorden til noget andet, som den højtærede Landbrugsminister siger: Man kunde jo bruge Jorden til noget andet! Ja, det er rigtigt. Det andet, man kunde bruge Jorden til, og som den i det store og hele vilde blive anvendt til, var Dyrkning af Byg. Paa de 60 000 Tdr. Land kan der højt regnet avles 1 Mill. Tdr. Byg, og denne Million Tønder Byg, som vi ingen Brug har for her i Landet, som skulde eksporteres, vilde efter de Priser, man kan forvente, at der vilde være, naar Eksporten skulde finde Sted, højt indbringe 20 Mill. Kr. Saa fik vi altsaa dyrket vore 60 000 Tdr. Land med Byg, og vi har solgt Produktet, Kornet, og faaet 20 Mill. Kr. for det — og saa har vi Bygavnerne og Byghalmen tilbage, dem vil jeg skænke den højtærede Landbrugsminister gratis. Hvis man dyrker Sukkerroer og avler saa mange Sukkerroer, som man normalt kan avle paa 60 000 Tdr. Land, har man 140 Mill. kg Sukker; men da vi har dyrket Byg, har vi dem ikke, saa maa vi købe Sukkeret i Udlandet, og med den Pris, der i Øjeblikket er paa Sukker, vil man komme til at give ca. 75 Mill. Kr. Det vil sige, at det danske Samfund har solgt sit Byg for 20 Mill. Kr. og købt sit Sukker for 75 Mill. Kr., der bliver altsaa et Minus paa 55 Mill. Kr. (*Landbrugsministeren*: [Madsen-Mygdal]: Den gaar ikke). Jo, den gaar udmærket, dette Regnestykke er fuldkommen rigtigt; de Udgifter, der er forbundet med at dyrke henholdsvis Sukkerroer og Byg, vil svare til den Sammenstilling, jeg her har gjort. Thi Forholdet er, at vi har Mennesker her i Landet til at gøre det Arbejde, der er ved at dyrke Sukkerroer; hvis vi ikke kan sætte dem til dette Arbejde, skal vi underholde dem, vi har intet andet Arbejde at anvise dem. Det er netop der, det springende Punkt ligger, om vi kan give de Mennesker, som var beskæftiget med Produktion af Sukker, andet Arbejde. Hvis

vi har Brug for dem andetsteds, er det i og for sig fuldkommen ligegyldigt, om man dyrker det ene eller det andet, saa er i det væsentlige Forholdet udlignet; men naar Forholdet er det, at man ved at gaa over fra det intensive til det ekstensive Brug maa underholde en stor Stab af arbejdsløse, er det absolut givet, at det samfundsmæssigt set er en afgjort Uorden ikke at drage Omsorg for, at den mere forædlede Produktion vedvarende finder Sted, saa at vi faar flere Penge ud af vort Areal, end vi ellers vilde faa. Paa intet Omraade er det klarere vist, i hvor høj Grad den højtærede Landbrugsministers Teorier er urimelige.

Det ærede Medlem Hr. Fraenkel talte om, at Industribeskyttelse var at foretrække for Frihandel, og at den Tid, vi lever i, var af en saadan Beskaffenhed, at man ikke kunde leve paa de gamle Teorier om Frihandel. Jeg skal ikke følge det ærede Medlem videre ind paa den Bane, han var inde paa, og jeg skal ikke komme dybere ind paa hans Betragtninger; jeg er enig med det ærede Medlem i, at vi kan ikke lade vor Industri gaa til Grunde uden før eller senere at komme til at staa overfor et saa at sige uløseligt socialt Problem her i Landet. I Øjeblikket tror jeg, man maa sige, at en af de væsentligste Hindringer for, at dansk Industri paa ny kan komme i fuld Virksomhed, vil være denne, at der savnes Kapital. Saaledes som vore industrielle Forhold nu ligger, er det indlysende, at det vil være overordentlig vanskeligt at tilvejebringe ny Kapital i de Virksomheder, hvor Kapitalen er forbrugt. Nu er det desværre Tilfældet for overordentlig mange vigtige Industrivirksomheders Vedkommende, at baade Aktiekapital og Reservekapital er forbrugt, og hvis der saa ikke kan skaffes ny Kapital — og vi kan jo meget hurtigt naa det Tidspunkt, hvor Bankerne ikke længere tør tage Risikoen ved at drive Forretningen saa at sige for deres egen Regning —, saa opstaar det Spørgsmaal: Er det muligt for de paagældende Selskaber at skaffe sig ny Kapital, eller maa de likvidere? I sidste Tilfælde er Virksomheden saa at sige intet værd, en Fabriksvirksomhed ude af Drift er jo intet værd af Betydning. I nogle Tilfælde vil Virksomhederne maaske gaa over til at drive Handel og købe de Varer i Udlandet, de hidtil selv har fabrikeret, og saa er vor Industri uhjælpelig gaaet til Bunds. Jeg vil gerne spørge den højtærede Finansminister, om han er fremmed for den